

สรุปผลความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการทำงานขององค์กรอิสระและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2565¹

สถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินศึกษา

สถาบันพระปกเกล้าได้ร่วมมือกับสำนักงานสถิติแห่งชาติดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการบริการสาธารณะและการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ สำหรับใช้เป็นข้อมูลทางวิชาการประกอบการจัดทำโครงการวัดระดับการให้บริการของหน่วยงานรัฐ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Audit) นำไปสู่การนำเสนอแนวทางสำหรับผู้กำหนดนโยบายและนำไปใช้พัฒนาการให้บริการสาธารณะให้มีคุณภาพ และสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มในสังคมไทย ประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ (1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (2) เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล (3) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (4) หลักเกณฑ์การคำนวณคะแนน (5) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการสำรวจ และ (6) สรุปผลความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการทำงานขององค์กรอิสระและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2565 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถาบันพระปกเกล้าศึกษาความเชื่อมั่นต่อสถาบันต่าง ๆ และความพึงพอใจต่อการบริการสาธารณะ พ.ศ. 2565 และสรุปผลการสำรวจ พ.ศ. 2545 – 2565 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 – 15 เมษายน พ.ศ. 2565 ร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified tree – stage Sampling เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์สมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป กระจายในทุกจังหวัดทั่วประเทศ จำนวน 33,420 ตัวอย่าง แบ่งออกเป็น ประชาชนในเขตเทศบาล 17,460 ตัวอย่าง และนอกเขตเทศบาล 15,960 ตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขนาดตัวอย่างจำแนกรายภาค

ภาค	ตัวอย่างประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไป (ตัวอย่าง)
กรุงเทพมหานคร	1,500
ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)	10,500
ภาคเหนือ	7,140
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	8,400
ภาคใต้	5,880
รวมทั่วประเทศ	33,420

ที่มา: สถาบันพระปกเกล้า (2566)

¹ สรุปจากรายงานความเชื่อมั่นต่อสถาบันต่าง ๆ และความพึงพอใจต่อการบริการสาธารณะ พ.ศ. 2565 และสรุปผลการสำรวจ พ.ศ. 2545 – 2565 จัดทำโดยสถาบันพระปกเกล้า

2. เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน คือ ความเชื่อมั่นต่อการทำงานขององค์กรอิสระและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ศาลยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (กสม.) และองค์กรอัยการ โดยมีข้อคำถามดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความเชื่อมั่นต่อการทำงานขององค์กรอิสระและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ท่านมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานขององค์กรต่อไปนี้มาก – น้อยเพียงใด

องค์กรอิสระและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ	ระดับความเชื่อมั่น				
	เชื่อมั่นมาก	ค่อนข้างเชื่อมั่น	ไม่ค่อยเชื่อมั่น	ไม่เชื่อมั่น	ไม่รู้จักร
	(4)	(3)	(2)	(1)	(0)
ศาลยุติธรรม					
ศาลรัฐธรรมนูญ					
ศาลปกครอง					
ผู้ตรวจการแผ่นดิน					
คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)					
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ					
คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)					
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)					
องค์กรอัยการ					

ที่มา: สถาบันพระปกเกล้า (2559)

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ Tablet รวบรวมรายละเอียดในแบบสอบถามด้วยวิธีการสัมภาษณ์ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป รวมทั้งสิ้น 76 จังหวัด ทั่วประเทศและกรุงเทพมหานคร

4. หลักเกณฑ์การคำนวณคะแนน

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาในครั้งนี้ สถาบันพระปกเกล้าใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือด้วยวิธีการสัมภาษณ์ รายละเอียดดังนี้

4.1 การคำนวณคะแนน ตัวแปรความเชื่อมั่น คะแนนเต็ม 4 คะแนน มีการแปลงคำตอบที่ได้จากแต่ละตัวแปรเป็นคะแนน มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

<u>ระดับความเชื่อมั่น</u>	<u>คะแนน</u>
เชื่อมั่นมาก	4
ค่อนข้างเชื่อมั่น	3
ไม่ค่อยเชื่อมั่น	2
ไม่เชื่อมั่น	1

4.2 การแปลผลระดับความเชื่อมั่น ตัวแปรความเชื่อมั่น คะแนนเต็ม 4 คะแนน มีหลักเกณฑ์การแปลผลระดับความเชื่อมั่น ดังนี้

<u>ระดับความเชื่อมั่น</u>	<u>คะแนนเฉลี่ย</u>
เชื่อมั่นมาก	3.50 – 4.00
ค่อนข้างเชื่อมั่น	2.50 – 3.49
ไม่ค่อยเชื่อมั่น	1.50 – 2.49
ไม่เชื่อมั่น	1.00 – 1.49

หมายเหตุ: การคำนวณค่าร้อยละและคะแนนความเชื่อมั่นโดยในการคำนวณค่าร้อยละได้ รวม ผู้ตอบทั้งที่มีความเชื่อมั่นและไม่มีความเชื่อมั่น ส่วนการคำนวณคะแนน ไม่รวม ผู้ตอบที่ไม่เชื่อมั่น/ไม่รู้จัก

5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการสำรวจ

การเสนอผลการสำรวจรายภาคและทั่วประเทศในรูปของค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อนำเสนอระดับความเชื่อมั่นของประชาชน นอกจากนี้ การประมาณค่าสถิติเป็นการคำนวณค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะที่ต้องการศึกษาในระดับจังหวัด ภาค และประเทศ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

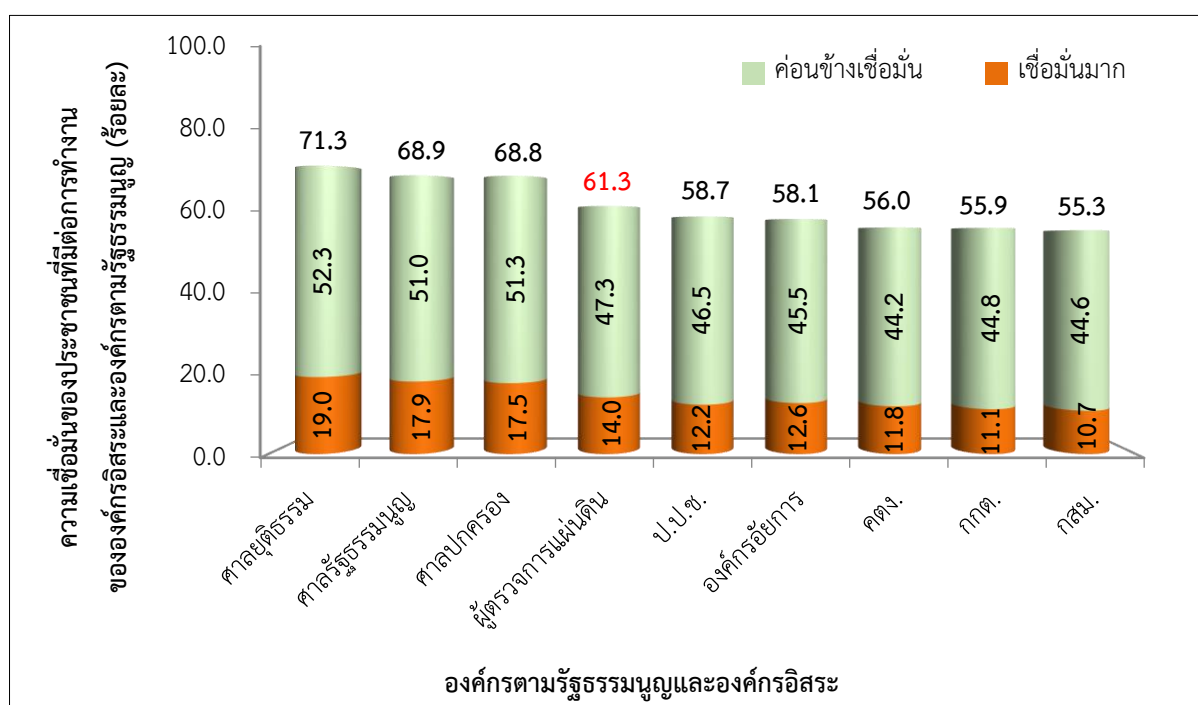
6. สรุปผลความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการทำงานขององค์กรอิสระและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2565

6.1 ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการทำงานขององค์กรอิสระและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

จากผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการทำงานขององค์กรอิสระและองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ศึกษาโดยสถาบันพระปกเกล้า พบว่า องค์กรอิสระที่ประชาชนค่อนข้างเชื่อมั่นถึงเชื่อมั่นมากต่อการทำงานเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- ผู้ตรวจการแผ่นดิน ร้อยละ 61.3
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ร้อยละ 58.7
- คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ร้อยละ 56.0
- คณะกรรมการการเลือกตั้ง ร้อยละ 55.9
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร้อยละ 55.3

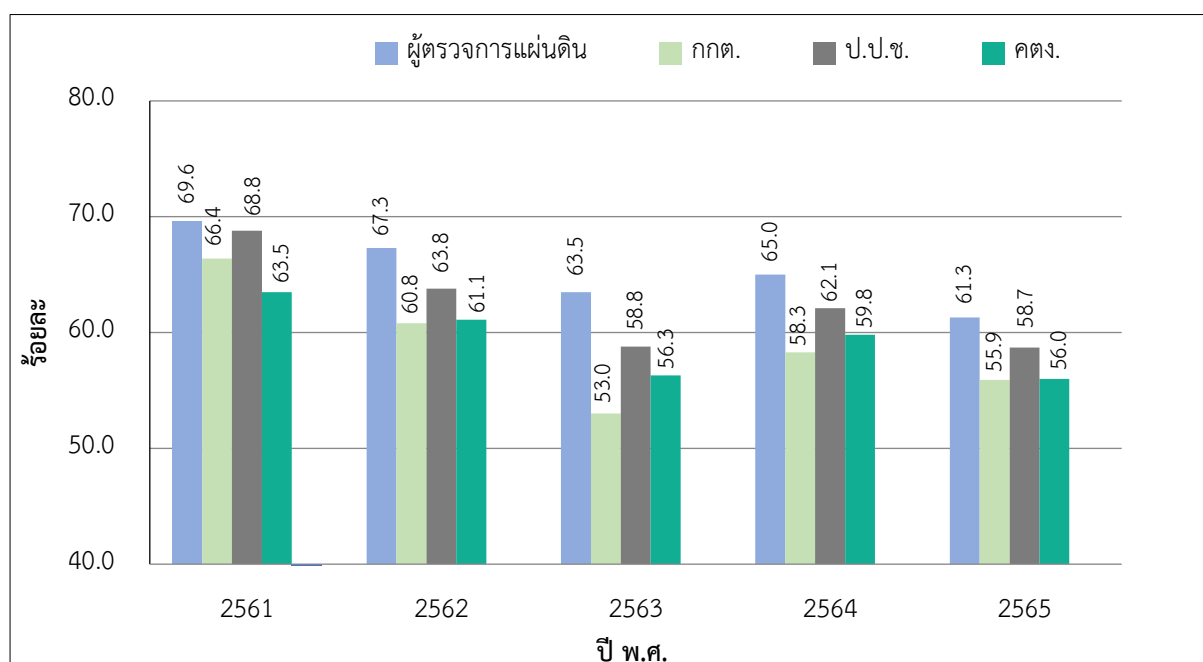
อย่างไรก็ตาม ศาลซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ใช้อำนาจตุลาการในการพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทหรือกรณีตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติ ประกอบด้วย ศาลยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญ และศาลปกครอง พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของศาล ร้อยละ 71.3 68.9 และ 68.8 ตามลำดับ ส่วนความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการทำงานขององค์กรอัยการ ร้อยละ 58.1 ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการทำงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. 2565

6.2 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความเชื่อมั่นที่มีต่อการทำงานขององค์กรด้านการตรวจสอบ

ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความเชื่อมั่นที่มีต่อการทำงานขององค์กรด้านการตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์กร ได้แก่ ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พบว่า ในปี พ.ศ. 2561 – 2563 ประชาชนมีแนวโน้มมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานขององค์กรด้านการตรวจสอบลดลง ซึ่งอาจมีผลมาจากผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานที่เป็นที่รับรู้ของประชาชนโดยทั่วไป ในขณะที่ปี พ.ศ. 2564 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 65.0 และลดลงในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 61.3 ดังแสดงในภาพที่ 2

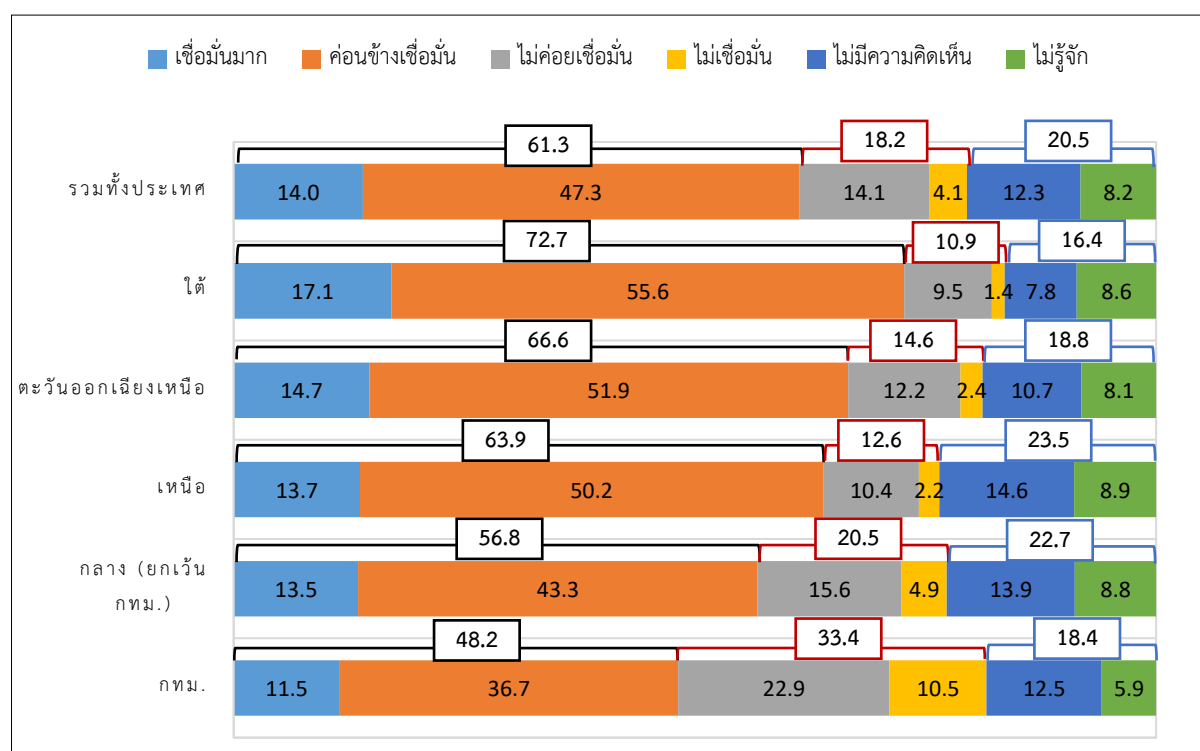
ภาพที่ 2 ร้อยละของประชาชน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นที่มีต่อการทำงานขององค์กรด้านการตรวจสอบ ระหว่างปี พ.ศ 2561 - 2565

6.3 ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน (รายภาคและรายจังหวัด)

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความเชื่อมั่นต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยจำแนกเป็นรายภาคและรายจังหวัดนั้น พบว่า ประชาชนค่อนข้างเชื่อมั่นถึงเชื่อมั่นมากต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน คิดเป็นร้อยละ 61.3 ประกอบด้วย

- ประชาชนค่อนข้างเชื่อมั่นต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน คิดเป็นร้อยละ 47.3
- ประชาชนเชื่อมั่นมากต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน คิดเป็นร้อยละ 14.0
- ประชาชนไม่ค่อยเชื่อมั่นต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน คิดเป็นร้อยละ 14.1
- ประชาชนไม่มีความเห็นต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน คิดเป็นร้อยละ 12.3
- ประชาชนไม่รู้จักผู้ตรวจการแผ่นดิน คิดเป็นร้อยละ 8.2
- ประชาชนไม่เชื่อมั่นต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน คิดเป็นร้อยละ 4.1

เมื่อพิจารณาถึงความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นรายภาค เฉพาะในส่วนที่ประชาชนค่อนข้างเชื่อมั่นถึงเชื่อมั่นมากต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินพบว่า ประชาชนในภาคใต้ค่อนข้างเชื่อมั่นถึงเชื่อมั่นมากต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.7 รองลงมา คือ ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 66.6 ภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 63.9 ภาคกลาง (ยกเว้น กรุงเทพมหานคร) คิดเป็นร้อยละ 56.8 ในขณะที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครค่อนข้างเชื่อมั่นถึงเชื่อมั่นมากต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.2 ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ร้อยละของประชาชน จำแนกตามความเชื่อมั่นที่มีต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นรายภาค

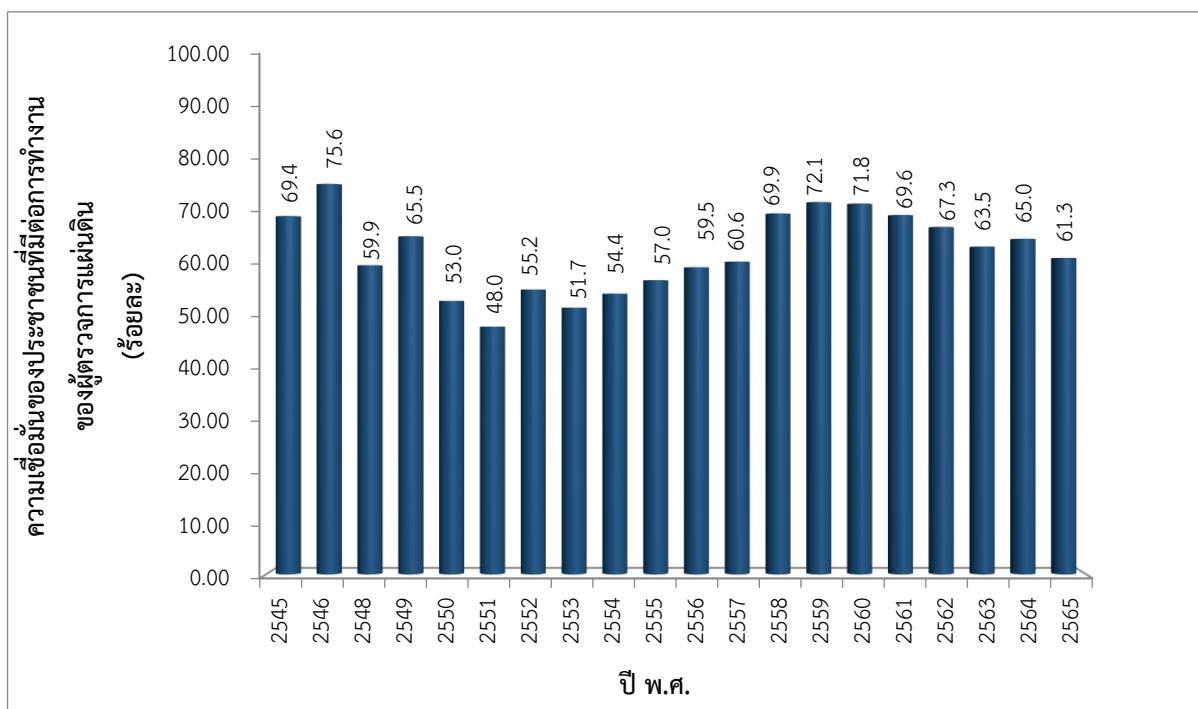
ผลการสำรวจความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นรายจังหวัด พบว่า ประชาชนที่มีความเชื่อมั่นมากต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินอยู่ในช่วงร้อยละ 40.1 – 50.0 ประกอบด้วย 1 จังหวัด คือ พิจิตร รองลงมา คือ ช่วงร้อยละ 30.1 – 40.0 ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ น่าน เพชรบูรณ์ ชัยภูมิ อุบลราชธานี และชุมพร ช่วงร้อยละ 20.1 – 30.0 ประกอบด้วย 17 จังหวัด ได้แก่ ตาก นครสวรรค์ ชัยนาท สุพรรณบุรี สิงห์บุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา สกลนคร Mukดาหาร สุรินทร์ ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่ ตรัง สงขลา และยะลา ช่วงร้อยละ 10.1 – 20.0 ประกอบด้วย 31 จังหวัด ได้แก่ ลำพูน พะเยา อุดรดิตถ์ สุโขทัย อุทัยธานี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง นครปฐม กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ ระยอง จันทบุรี ตราด พัทลุง สตูล หนองคาย บึงกาฬ อุดรธานี ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ยโสธร ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และจังหวัดที่ประชาชนมีความเชื่อมั่นมากอยู่ในช่วงร้อยละ 0.1 – 10.0 ประกอบด้วย 23 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำปาง กำแพงเพชร พิชณุโลก เลย หนองบัวลำภู นครพนม ร้อยเอ็ด อำนาจเจริญ นครราชสีมา สระแก้ว ชลบุรี นครนายก ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช ภูเก็ต ปัตตานี และนราธิวาส

ตารางที่ 3 ร้อยละของประชาชน จำแนกตามความเชื่อมั่นมากที่มีต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นรายจังหวัด

ร้อยละของประชาชน ที่มีความเชื่อมั่นมาก ต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน	จังหวัด
40.1 – 50.0	<u>จำนวน 1 จังหวัด</u> ได้แก่ พิจิตร
30.1 – 40.0	<u>จำนวน 5 จังหวัด</u> ได้แก่ น่าน เพชรบูรณ์ ชัยภูมิ อุบลราชธานี และชุมพร
20.1 – 30.0	<u>จำนวน 17 จังหวัด</u> ได้แก่ ตาก นครสวรรค์ ชัยนาท สุพรรณบุรี สิงห์บุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา สกลนคร Mukดาหาร สุรินทร์ ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่ ตรัง สงขลา และยะลา
10.1 – 20.0	<u>จำนวน 31 จังหวัด</u> ได้แก่ ลำพูน พะเยา แพร่ อุดรดิตถ์ สุโขทัย อุทัยธานี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง นครปฐม กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ ระยอง จันทบุรี ตราด พัทลุง สตูล หนองคาย บึงกาฬ อุดรธานี ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ยโสธร ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์
0.1 – 10.0	<u>จำนวน 23 จังหวัด</u> ได้แก่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำปาง กำแพงเพชร พิชณุโลก เลย หนองบัวลำภู นครพนม ร้อยเอ็ด อำนาจเจริญ นครราชสีมา สระแก้ว ชลบุรี นครนายก ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช ภูเก็ต ปัตตานี และนราธิวาส

6.4 ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี พ.ศ. 2545 - 2565

สำหรับสถิติในการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อความเชื่อมั่นในการทำงานด้านการตรวจสอบและให้คำปรึกษาของผู้ตรวจการแผ่นดินในช่วงปี พ.ศ. 2545 – 2562 พบว่า ในปี พ.ศ. 2546 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.6 และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเพิ่มขึ้นและลดลงสลับกันเป็นบางปี จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2551 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อผู้ตรวจการแผ่นดินน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.0 ต่อมาความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อผู้ตรวจการแผ่นดินมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 51.7 ในปี พ.ศ. 2553 เป็นร้อยละ 72.1 ในปี พ.ศ. 2559 หลังจากนั้นความเชื่อมั่นของประชาชนมีแนวโน้มลดลงระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2563 คิดเป็นร้อยละ 71.8, 69.6, 67.3 และ 63.5 ตามลำดับ ในขณะที่ปี พ.ศ. 2564 ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 65.0 และลดลงในปี พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 61.3 ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี พ.ศ. 2545 – 2565

อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจความเชื่อมั่นต่อสถาบันต่าง ๆ และความพึงพอใจต่อการบริการสาธารณะที่สถาบันพระปกเกล้าดำเนินการต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เป็นส่วนหนึ่งของการสำรวจความเชื่อมั่นต่อสถาบันต่าง ๆ และความพึงพอใจต่อการบริการสาธารณะ ซึ่งเป็นการดำเนินงานด้วยระยะเวลาและงบประมาณที่จำกัด รวมถึงเป็นการศึกษาในภาพรวมของหลายองค์กร ไม่สามารถกำหนดประเด็นคำถามให้มีความละเอียดและเป็นการเฉพาะของแต่ละหน่วยงานได้ ซึ่งการที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจะนำผลการสำรวจของสถาบันพระปกเกล้าไปใช้ประกอบเป็นตัวชี้วัดในการดำเนินงาน จะได้เพียงข้อมูลบางส่วนและไม่ครอบคลุมตามที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินต้องการและจะสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อพัฒนางานต่อไปได้ สถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินให้เกิดประสิทธิผลได้ดำเนินการว่าจ้างสถาบันพระปกเกล้าศึกษาโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง การรับรู้ความเชื่อมั่น และความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยที่กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนทั่วไปทั่วประเทศทั้ง 76 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,200 คน พบว่า ในภาพรวมประชาชนทั่วไปโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.3 **ไม่รู้จักผู้ตรวจการแผ่นดิน** มีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 30.7 ที่รู้จักผู้ตรวจการแผ่นดิน (สถาบันพระปกเกล้า, 2565)

จะเห็นได้ว่าในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติยื่นศาลรัฐธรรมนูญตีความกรณีรัฐสภาลงมติวินิจฉัยว่าการเสนอชื่อบุคคลให้รัฐสภาเห็นชอบเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีถือเป็นญัตติซึ่งต้องปฏิบัติตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2563 ข้อ 41 ซึ่งกำหนดว่า “ญัตติใดที่ตกไปแล้ว ห้ามนำญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกในสมัยประชุมเดียวกัน” เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องเรียน (สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน, 2566) เป็นที่กล่าวถึงของสังคมโดยส่วนใหญ่ถึงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงาน รวมถึงหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินไปในตัว ทำให้ประชาชนบางส่วนที่ยังไม่รู้จักสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้รู้จัก รวมถึงเข้าใจหน้าที่และอำนาจขององค์กรเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถเข้าถึงองค์กรหากได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐได้ในอนาคต ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพและสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนได้มากที่สุดคือผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเองที่เป็นที่กล่าวถึงทั้งในสื่อกระแสหลักและสื่อสังคมออนไลน์ ดังนั้น **สิ่งที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินควรเร่งดำเนินการคือการสร้างผลสัมฤทธิ์ของงานในหน้าที่และอำนาจโดยตรงของผู้ตรวจการแผ่นดินให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคม**

นอกจากนี้ จากการประชุมบูรณาการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2566 รศ.ดร. นิพนธ์ พัวพงศกร ตำแหน่งนักวิชาการเกียรติคุณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย กล่าวถึงสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วนที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินต้องดำเนินการคือการกำหนด ดัชนีชี้วัดในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน และสามารถจำแนกจุดแข็ง จุดอ่อน รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินเข้าไปแก้ไขปัญหาคือความเดือดร้อนนั้นได้ ในมุมมองของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยระบุว่า **ปัญหาใหญ่ของประเทศไทยในปัจจุบันคือการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะการทุจริตของข้าราชการระดับสูง** หากไม่เร่งดำเนินการแก้ไขในเรื่องนี้ หน่วยงานราชการของไทยจะถึงจุดวิกฤต สะท้อนได้จากการที่ประชาชนไม่มีที่พึ่งพาเมื่อได้รับความเดือดร้อน ต้องหันไปพึ่งพาสื่อสังคมออนไลน์ การที่ทนายความหรือประชาชนไม่ได้นึกถึงผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนั้น ภารกิจใหญ่ที่สุดของผู้ตรวจการแผ่นดินคือการสร้างธรรมาภิบาลให้กับสังคม และจะดำเนินการอย่างไรให้ประชาชนนึกถึงผู้ตรวจการแผ่นดินในฐานะองค์กรที่สามารถช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากความไม่ยุติธรรมในระบบราชการของประเทศไทย

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

สถาบันพระปกเกล้า. 2566. ความเชื่อมั่นต่อสถาบันต่าง ๆ และความพึงพอใจต่อการบริการสาธารณะ พ.ศ. 2565 และสรุปผลการสำรวจ พ.ศ. 2545 – 2565. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า

สถาบันพระปกเกล้า. 2565. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาวิจัย การรับรู้ ความเชื่อมั่น และความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์กรผู้ตรวจการแผ่นดิน. รายงานเสนอต่อสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. 15 พฤศจิกายน 2565. ม.ป.ท.

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. 2566. ผู้ตรวจการแผ่นดินแถลงผลวินิจฉัย ยื่นศาล รธน. ตีความกรณีเสนอชื่อ “พิธา” ชั่ว (Online). <https://www.ombudsman.go.th/new/news660724>., 18 กันยายน 2566.